

Mateřská škola, Litvínov, Gorkého 1614, okres Most
příspěvková organizace

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

Prevence rizikového chování v mateřské škole

platný pro MŠ Gorkého a MŠ Bezručova

Platné období: od 1. 9. 2023 do 31. 8. 2026

Nabytí účinnosti:

nabývá platnosti dnem 24. 8. 2023

s účinností od 1. 9. 2023

Vypracovala: ředitelka školy

Bc. Ilona Kuklová

Projednáno na pedagogické radě dne:	30. 8. 2023	MŠ Gorkého
	24. 8. 2023	MŠ Bezručova

Obsah:

1. Úvod
2. Analýza současného stavu
3. Cíle
4. Úkol
5. Vymezení obsahu a formy prevence
6. Spolupráce mateřské školy s rodinou
7. Spolupráce s odborníky
8. Závěr

Poslání

Posláním programu je podporovat zdravý životní styl a předcházet vzniku a rozvoji rizikového chování u dětí v mateřských školách.

1. Úvod

I děti předškolního věku se mohou setkat s rizikovým chováním, i když v jiné míře, než budoucí školáci. Vzdělávání v této oblasti v předškolním věku a jeho zdárný vstup do širšího společenství, má pro dítě a jeho rozvoj klíčový význam. Toto je období, které je **optimální pro položení základů k osvojení zdravého životního stylu**, pozitivních postojů a dovedností a tedy i k prevenci sociálně patologických jevů, dokonce i pro ovlivnění rodiny samé.

Co je to primární prevence rizikového chování?

Základním principem je výchova k předcházení a minimalizaci rizikových projevů chování, k rozvoji pozitivního sociálního chování a k rozvoji psychosociálních dovedností. Zároveň snaha o zvládání zátěžových situací s cílem omezit škody způsobené jejich výskytem.

2. Analýza současného stavu

K posouzení problematiky primární prevence rizikového chování u dětí slouží:

- pozorování výchovně vzdělávacího procesu během dne ve třídách
- rozhovory s dětmi individuálně i ve skupinách, v komunitním kruhu a při rozhovorech s rodiči
- průběžné hodnocení dětí
- spolupráce s odborníky (pediatr, pracovníci PPP SPC, pracovnice OSPOD, městská policie)

3. Cíle

Dlouhodobé cíle

- navození příznivého klimatu školy, třídy
- naplňování kompetence podpory zdraví a zdravého způsobu života
- navození atmosféry důvěry

- zajištění dostatečné a pestré nabídky programů zaměřených na dané téma, preventivní výchovně vzdělávací působení
- vkládání do pedagogické práce s cílem činnosti, působící v oblasti prevence (pokud možno tak, aby se prolínaly celým výchovně vzdělávacím procesem)
- učení dětí rozpoznat společensky nežádoucí jevy
- spolupráce s rodiči a osvětová činnost
- poskytování poradenských služeb rodičům, pedagogům
- vzdělávání učitelů v oblasti prevence

Krátkodobé cíle

- pravidelné setkávání učitelů za účelem stálého a včasného monitorování klimatu
- stanovit vhodně cílenou motivaci a metody práce, které budou respektovat specifika třídy a potřeby jedince
- výměna zkušeností mezi pedagogy vycházejících z praxe a dalšího vzdělávání
- aktivní postoj učitelů k problematice prevence společensky nežádoucích
- snažit se pochopit dítě a získat jeho důvěru
- působit na děti vlastním příkladem
- rozvíjet komunikaci mezi vrstevníky
- organizovat řízené a spontánní aktivity tak, aby byl dostatečný prostor k samostatnosti

4. Úkol

Úkolem prevence rizikového chování v mateřské škole je především takovému chování předcházet. Zaměřit tímto směrem aktivity v řízených i spontánních činnostech a tak minimalizovat patologické jednání vůbec a zamezit jeho šíření. Úkolem je další šíření aktivního postoje ke zdravému životnímu stylu a pozitivním postojům ve společnosti. Konkrétně pak začlenění dětí do prvního společenství po přechodu do MŠ z rodiny.

5. Vymezení obsahu a formy prevence

Mezi kompetence zdravého životního stylu, podpory zdraví vůbec a společensky přijatelného chování patří:

- sebedůvěra, samostatnost a sebejistota
- schopnost přizpůsobit se komunitě, ale i se prosadit se
- schopnost přiměřeně kriticky myslet
- rozvoj dovedností, které podporují zdravý životní styl
- schopnost rozvíjet vlastní osobnost

6. Spolupráce mateřské školy s rodinou

Rodiče jsou pravidelně informováni o chování svých dětí v průběhu každodenního života. Pokud dojde k opakovaným projevům nějakého rizikového chování dítěte, je problém řešen s rodiči individuálně.

Rodiče jsou informováni a společně řešíme možnou nápravu, eventuálně i za podpory odborníků. Jsme ochotni společně hledat příčiny a možná řešení. Rodiče jsou pak pravidelně informováni o výsledcích a dopadech na dítě.

7. Spolupráce s odborníky

- SSZŠ, ZŠ – setkávání se staršími kamarády, navazování vazeb pro plynulý přechod do ZŠ
- PPP (po dohodě s rodiči možnost návštěvy pracovníka PPP v MŠ, doporučení k vyšetření, besedy pro rodiče)
- SPC Měcholupy (využíváme především pro speciální třídu pro děti se závažnými vadami řeči).
- Hasiči v MŠ (ukázka techniky k zásahu, besedy)
- Fotbalová škola (turnaje, besedy)
- Městská knihovna Litvínov (návštěvy, besedy)
- Domov sociálních služeb Meziboří – mezigenerační setkávání
- Sportas (plavecký výcvik – překonávání překážek a strachu z vody)
- Schola Humanitas – Viana – environmentální programy
- Městská policie (ukázky práce, cvičení psů, návštěvy útulku...)
- Preventistka rizikového chování (MP) s pravidelnými přednáškami z výběru témat 2x ročně:
 - **BESIP** pro malé děti (chodec, MHD, pasažér v autě)
 - **Osobní bezpečí** (kontakt z cizí osobou, bezpeční lidé, setkání se psem)
 - **Lidé jsou různí** (dobro zlo, obecně o bezpečí malých dětí)
 - **Záchranka** (chráníme si zdraví)
 - **Kamarádi** (vztahy mezi dětmi, mezilidské vztahy, prevence šikany)
 - **Ztracen na výletě** (osobní bezpečí při cestování)
 - **Osobní bezpečí venku** (na písku, na hřišti, v obchodě)
 - **Domeček** (prevence před vandalstvím, ochrana majetku, sousedské vztahy)
 - **Domácí mazlíček** (psí útulek, setkání s Ťapkou)

8. Závěr

Rizikové chování se dnes již vyskytuje i v mateřské škole, ač s malým podílem. Často se jedná jen o zárodky rizikového chování. Přesto se ukazuje, že je dobré být na tuto problematiku připraven, nepodceňovat takové situace a postup mít promyšlen.

Při práci v mateřské škole se především využívá pozitivního vzoru učitelek, které svým přirozeným vystupováním vedou děti ke správnému chování. Vhodná metoda, která je často volena učitelkami je vysvětlování a uvádění na příkladech a

situacích, které společně řeší obecně celá skupina. Děti společně vymýšlejí alternativy možného jiného chování.

Pozitivně laděné klima je pro vyloučení výskytu rizikového chování ideální. Přátelský až kamarádský přístup dospělých k dětem, vytváří vnitřní pohodu ve třídě a snižuje významně riziko výskytu.

Bc. Ilona Kuklová
ředitelka školy